

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलाश
माननीय न्यायाधीश श्री केदार प्रसाद चालिसे
माननीय न्यायाधीश श्री सारदा प्रसाद घिमिरे
आदेश

०७०-WO-०४१३

मुद्दा:- उत्प्रेषण।

जिल्ला धनुषा तारापट्टी सिरसिया गा.वि.स. वडानं. ६ घर भइ हाल जनपुर अञ्चल अस्पताल धनुषामा मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौ तह व.मे.टे. पदमा कार्यरत राम विनय साह १

जिल्ला चितवन न.पा. भरतपुर वडानं. ६ घर भइ हाल राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला टेकुमा मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौ तह, व.मे.टे. पदमा कार्यरत अगन्धर सापकोटा १

जिल्ला गुल्मी गा.वि.स. वाग्ला वडा नं. ४ घर भइ हाल भक्तपुर अस्पतालमा मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौ तह, व.मे.टे. पदमा कार्यरत परमानन्द भण्डारी १

जिल्ला खोटाङ्ग गा.वि.स. इन्दाणी पोखरी वडान ४ घर भै हाल राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला टेकुमा मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौ तह, व.मे.टे. पदमा कार्यरत भुपराज राई १

जिल्ला तनहुँ गा.वि.स. पुर्कोट वडानं. २ घर भै हाल भरतपुर अस्पताल चितवनमा मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौ तह, व.मे.टे. पदमा कार्यरत हरिवहादुर सुयल थापा १

निवेदक

विरुद्ध

लोकसेवा आयोग केन्द्रिय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं..... १

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय काठमाडौं.....	१
नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री/ अध्यक्ष तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय सिंहदरवार.....	१ विपक्षी
नेपाल सरकार, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार, काठमाडौं.....	१
नेपाल सरकार, कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय सिंहदरवार, काठमाडौं.....	१

तत्कालीन नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यसप्रकार रहेको छ :

- हामी मे.ल्या.टे. समूहको अधिकृत आठौं तह व.मे.टे. पदमा कार्यरत रहेको र सम्बन्धीत विषयमा स्नातक तहको शैक्षिक योग्यता समेत हासिल गरिसकेका कर्मचारी हौ ।
- विपक्षी लोकसेवा आयोगले सूचना नं ३२४/०७०-७१ द्वारा कार्य क्षमता मुल्यांकन तथा सूचना नं ३२५/०७०-७१ द्वारा आ.प्र., खुल्ला र समावेशी पदको लागि विज्ञापन प्रकाशित गरेको छ । खुल्लाको लागि भन्दा कार्य सम्पादन मुल्यांकन र बहुवामा एक तह मुनीको पदको शैक्षिक योग्यता भए पुग्ने हुन्छ । स्वास्थ्य सेवा नियमावलीमा गरेको तेस्रो संशोधनले हामी निवेदकहरु सरहका स्वास्थ्य सेवाका अन्य हे.इ., मे.रे., फार्मसी फिजियोथेरापी, होमियोपैथी, रेडियोग्राफी लगायतका समूहको नवौं र एघारौं तहको शैक्षिक योग्यतामा हेरफेर नगरी बहुवाका लागि स्नातक नै राखिएको तर हामी निवेदकहरुको सरोकारको मे.ल्या.टे. समूहको लागि खुल्ला र बहुवा सबैको लागि स्नातकोत्तर शैक्षिक योग्यता राखिएको कार्य नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १३(१) को समानता सम्बन्धी मौलिक हकमा प्रत्यक्ष असर परेको छ ।
- विल्टु साह विरुद्ध मन्त्रिपरिषद सचिवालय भएको उत्प्रेषण मुद्दा (ने.का.प. २०५५ निर्णय ६५७८ पृष्ठ ४२८/४२९) मा जुन पदमा उम्मेदवार कार्यरत छ सोही पदलाइ तोकीएको शैक्षिक योग्यता नै न्यूनतम शैक्षिक योग्यता हो भन्ने अर्थ गर्नु पर्छ । साथै खुल्ला प्रतियोगिताको लागि तोकीएको शैक्षिक योग्यता नै बहुवा प्रयोजनको लागि सेवा प्रवेशको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता हो भन्न सकिदैन भनेर व्याख्या भएको पाइन्छ । जसबाट खुल्ला र बहुवा समेतका लागि एउटै शैक्षिक

योग्यता स्नातकोत्तर नै चाहिने भन्ने कुरा गलत हो ।

४. हामी निवेदकहरू २०५४ साल अगाडी निजामती सेवा ऐन अन्तर्गत नै थियौ । निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ७५ को उपनियम २ मा सेवा प्रवेश गर्दा कुनै पदमा तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यतामा पछि परिवर्तन गरिएको भए पनि निजको हकमा निज सेवा प्रवेश गर्दा तोकिएको शैक्षिक योग्यतालाइ न्यूनतम शैक्षिक योग्यता मान्नु पर्छ ।
५. अतः नेपाल स्वास्थ्य नियमावली, २०५५ (तेस्रो संशोधन २०६९।१।१८) नियम १५(१) को अनुसूची ७ को सि.नं. २० मा उपप्रमुख मेडिकल ल्याब, टेक्नोलोजिष्ट पद, स्वास्थ्य सेवा मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी समूह नवौ तहको पदको वढुवाको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता स्नातकोत्तर रहेको र लोकसेवा आयोगले सोही योग्यता शर्त राखी मिति २०७०।६।२३ मा गरेको सूचना नं ३२४/०७०-७१ को सि.नं. ६८ विज्ञापन नं. १७६/०७०-७१ कार्य क्षमता मुल्याङ्कन वढुवा, सूचना नं ३२५/ ०७०-७१ को क्र.सं. ७७ को विज्ञापन नं ३४०८/०७०-७१ आ.प्र. वढुवा लगायत ऐ. सूचनाबाट खुल्लाको लागि विज्ञापन नं ३४०९/०७०-७१ को विज्ञापन सूचनाबाट वढुवा प्रकृया तथा परिक्षा कार्यक्रमको दर्खास्त फारम भर्न तथा सहभागि हुनबाट हामी वन्चित भै नेपाल स्वास्थ्य सेवा (चौथो संशोधन) अध्यादेश, २०६९ को दफा २६, स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०५५ को नियम ८, ७४(१)(६), ६९ र ८१ तथा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १२(१)३(च), १३(१), १८, १९(१), २१(२) समेतको मौलिक हक समेतमा गंभीर असर परेकोले सो विज्ञापन तथा स्वास्थ्य सेवा नियमावलीको अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) समेतलाइ उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक कायम गरी पुनः विज्ञापन गरी हामी निवेदक र हामि सरहका अन्य सरोकारवालाहरु समेतको दर्खास्त फारम लिइ परीक्षा कार्यक्रममा सहभागि गर्नु गराउनु भनी विपक्षीहरुको नाममा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र धारा १०७(१),(२) बमोजिम परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ । साथै उक्त विज्ञापन अनुसारको कार्य भएमा हाम्रो वृत्तिविकासमा असर पर्ने हुदा निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागेसम्म यथास्थितिमा राखी पदपूर्ति सम्बन्धी कार्य अगाडी नवढाउनु भनी विपक्षीहरुका नाउँमा अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको निवेदकहरु राम विनय साह समेतको मिति २०७०।८।३० गतेको निवेदनपत्र ।
६. निवेदकहरुको माग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? यो आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटाका म्याद बाहेक १५ दिनभित्र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत लिखित जवाफ पठाउनु भनी रिट निवेदनको एकप्रति नक्कल साथै राखी

विपक्षी लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय, सिंहदरवार समेतका सरकारी निकायहरूलाई सूचना पठाइ त्यसको बोधार्थ महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयलाई पठाइ दिनु एवं लिखित जवाफ आएपछि प्रस्तुत रिट निवेदन विशेष इजलासबाट हेरिनु पर्ने देखिदा विशेष इजलास समक्ष नियमानुसार पेश गर्नु । साथै अन्तरिम आदेश समेतको माग निवेदकले गरेको देखिदा दुवै पक्षलाई राखी छलफल गर्न उपर्युक्त देखिदा छलफलको लागि पेशी तोकी विपक्षीहरूलाई झिकाउनु र सो को जानकारी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयलाई दिनु भन्ने यस अदालतबाट मिति २०७०।९।१ गते भएको आदेश ।

७. नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ वमोजिम लोकसेवा आयोग निजामती कर्मचारीहरूको भर्नाका लागि परीक्षा संचालन गरी योग्यतम उम्मेदवार छनौट गरी नियुक्तीका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिश गर्न गठन गरिएको स्वतन्त्र संवैधानिक निकाय हो । आयोगले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३, लोकसेवा आयोग ऐन, २०६६ एवं नियमावली, २०६७ समेतका आधारमा आफ्नो कार्य संचालन गर्दछ । जहासम्म विपक्षी निवेदकहरूले दावी लिनु भएको शैक्षिक योग्यता निर्धारण सम्बन्धी विषय छ, सो सम्बन्धमा नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को नियम १५(१) संग सम्बन्धीत अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) मा अधिकृत नवौ र एघारौ तहका लागि मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिमा स्नातकोत्तर उपाधी प्राप्त गरेको हुनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । शैक्षिक योग्यता निर्धारण सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्ने अधिकार सेवा समूह संचालन गर्ने सम्बन्धीत मन्त्रालयको हुने भएकोले सो विषय आयोगको अधिकार क्षेत्रभित्र नपर्ने तथा आयोगले सम्बन्धीत कानूनी व्यवस्थाका अधिनमा रही खुल्ला वा बढुवाद्वारा पदपूर्तिका लागि सूचना प्रकाशन गरी सम्बन्धीत कानूनी व्यवस्थाकै अधिनमा रही दर्खास्त संकलन एवं स्वीकृत गर्ने हुदा सो वमोजिम आयोगबाट भए गरेको काम कारवाहीलाई कानूनवमोजिमकै काम कारवाही मान्नु पर्ने भई अन्यथा भन्न मिल्दैन भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी लोकसेवा आयोगको मिति २०७०।९।१८ गतेको लिखित जवाफ ।
८. नेपाल स्वास्थ्य सेवाका विभिन्न समूह वा उपसमूहको कामको प्रकृति र कार्य विशिष्टता समेत लाइ ध्यानमा राखी सेवा प्रवेश गर्ने वा आन्तरिक वा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट हुने बढुवा समेतको लागि फरक-फरक शैक्षिक योग्यता निर्धारण भएको पाइन्छ । तसर्थ सेवा भित्रका कुनै समूहको समान पदमा बढुवाको लागि फरक फरक शैक्षिक योग्यता निर्धारण हुनु असमान व्यवहार भयो भन्न मिल्दैन ।
९. नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) को

मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजि समूहको अधिकृत नवौ तहको लागि निर्धारित मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त हुनु पर्ने व्यवस्था सोही नियमावलीको नियम १५(१) संग सम्बन्धीत व्यवस्था रहेको र सोही नियमले बहुवा द्वारा पूर्ति गरिने पदको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता अनुसूची ७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुने स्पष्ट व्यवस्था गरेकोले सो अनुसूचीमा उल्लेखित योग्यता पुरा गरेका उम्मेदवारबाट दरखास्त आव्हान भइ प्रचलित कानूनबमोजिम भए गरेको काम कारवाही बढेर हुने अवस्था नहुदा प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको मिति २०७०।९।२४ गतेको लिखित जवाफ ।

१०. नेपाल स्वास्थ्य सेवाका कुन पदको लागि के कस्तो शैक्षिक योग्यता आवश्यक पर्ने भन्ने विषय सो सेवा संचालन गर्ने निकायसंग सम्बन्धीत भएको र स्वास्थ्य सेवाको पदमा खुल्ला प्रतियोगिता तथा बहुवाको लागि गरिएको शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी व्यवस्था सो सेवाको पदमा उम्मेदवार हुन चाहने सबैको लागि समान रूपले लागू हुने हुदा उक्त व्यवस्थाबाट रिट निवेदकहरुको संविधानप्रदत्त मौलिक हक हनन भएको नहुदा प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयको मिति २०७०।९।२१ गतेको लिखित जवाफ ।
११. यस मन्त्रालयको के कुन काम कारवाही र निर्णयबाट निवेदकहरुको हक हनन भएको हो भन्ने निवेदनमा उल्लेख भएको पाइदैन । विना आधार र कारण यस मन्त्रालयलाई विपक्षी बनाइ दायर भएको प्रस्तुत रिट निवेदन खारेजभागी छ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७०।९।२९ गतेको लिखित जवाफ ।
१२. स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) समेत उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बढेर गरी स्वास्थ्य सेवाका अन्य समूहको नवौ र एघारौ तहको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक नै रही एउटै संगठनका निवेदकहरुलाई असमान व्यवहार गरिएको हुदा समान किसिमको शैक्षिक योग्यता स्नातक कायम गर्नु गराउनु भनी परमादेशको आदेश जारी गरिनुपर्ने रिट निवेदकहरुको दावी छ, तत्सम्बन्धमा समानताको कुरा निरपेक्ष रूपमा लागू हुन सक्ने विषय नै होइन । साथै निरपेक्ष समानताको आधारमा जुनसुकै कुरामा बराबरी हक सुविधाको दावी गर्न पनि मिल्दैन र समानताको कुरालाई त्यस रूपमा व्याख्या गर्नु पनि अन्ततः समानता कै प्रतिकूल हुन जाने हुन्छ । राज्यले कुनै खास समूदायको खास आवश्यकता पूर्ति गर्न बोधगम्य आधार (Intelligible differentia) देखाइ युक्तिसंगत वर्गिकरण

(Reasonable classification) गर्न सक्ने नै हुन्छ । यसै आधारमा नेपाल स्वास्थ्य सेवाका पदहरूको शैक्षिक योग्यता कायम गर्ने सम्बन्धमा नेपाल स्वास्थ्य सेवा (चौथो संशोधन) अध्यादेश, २०६९ ले व्यवस्था गरेको छ । कुनै खास पदको हकमा के कस्तो शैक्षिक योग्यताको आवश्यकता पर्छ भन्ने विषय नीतिगत प्रकृयाको प्रश्न भएकोले कुनै पदमा पदपूर्ति गर्नको लागि कुनै खास योग्यता तोकेको कारणले मात्र कुनै व्यक्तिको संविधान वा कानूनप्रदत्त हक अधिकारमा आघात पुगेको मान्न नमिल्ने भएकोले रिट निवेदकले लिएको जिकिर संविधान एव कानूनमा आधारित देखिदैन । रिट निवेदकहरूको दावी बमोजिम समान आधारमा समान शैक्षिक योग्यता कायम गर्न नमिल्ने भएकोले सेवा समूह संचालन गर्ने मन्त्रालयको आवश्यकतालाई विचार गरी कानूनबमोजिम नै अलग-अलग व्यवस्था गरिएको विषयलाई असमानता वा भेदभाव भन्न मिल्दैन भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी मन्त्रिपरिषदका अध्यक्षको मिति २०७०।१०।१३ गतेको लिखित जवाफ ।

१३. यसमा विपक्षीहरूको तर्फबाट लिखित जवाफ परी सकेको देखिदा प्रस्तुत रिट निवेदन सम्बन्धमा निष्कर्षमा पुगी निर्णय दिनुपर्ने हुदा पूर्ण सुनुवाइको लागि नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस अदालतबाट मिति २०७०।११।४ गते भएको आदेश ।
१४. नियम बमोजिम दैनिक पेसी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदन सहितको मिसिल अध्ययन गरी निवेदकहरूको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री दीप नारायण साहले २०७१ सालमा बढुवा विज्ञापन भई बढुवा कार्य प्रकृया सम्पन्न भईसकेको हुँदा रिट निवेदनको प्रयोजन समाप्त भईसकेको अवस्था छ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो । प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकहरूको निवेदन माग बमोजिमको आदेश जारी हुने हो वा होईन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१५. निर्णयतर्फ विचार गर्दा, नेपाल स्वास्थ्य नियमावली, २०५५ (तेस्रो संशोधन २०६९।१।१८) नियम १५(१) को अनुसूची ७ को सि.नं. २० मा उपप्रमुख मेडिकल ल्याव, टेक्नोलोजिष्ट पद, स्वास्थ्य सेवा मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजी समूह नवौं तहको पदको बढुवाको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता स्नातकोत्तर रहेको र लोकसेवा आयोगले सोही योग्यता शर्त राखी मिति २०७०।६।२३ मा गरेको सूचना नं ३२४/०७०-७१ को सि.नं. ६८ विज्ञापन नं. १७६/०७०-७१ कार्य क्षमता मुल्याङ्कन बढुवा, सूचना नं ३२५/ ०७०-७१ को क्र.सं. ७७ को विज्ञापन नं ३४०८/०७०-७१ आ.प्र. बढुवा लगायत ऐ. सूचनाबाट खुल्लाको लागि विज्ञापन नं ३४०९/०७०-७१ को विज्ञापन सूचनाबाट बढुवा प्रकृया तथा परिक्षा कार्यक्रमको दर्खास्त फारम भर्न तथा सहभागी हुनबाट हामी वन्चित भै नेपाल स्वास्थ्य सेवा

(चौथो संशोधन) अध्यादेश, २०६९ को दफा २६, स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०५५ को नियम ८, ७४(१)(६), ६९ र ८१ तथा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १२(१)३(च), १३(१), १८, १९(१), २१(२) समेतको मौलिक हक समेतमा गंभीर असर परेकोले सो विज्ञापन तथा स्वास्थ्य सेवा नियमावलीको अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) समेतलाई उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक कायम गरी पुनः विज्ञापन गरी हामी निवेदक र हामी सरहका अन्य सरोकारवालाहरु समेतको दर्खास्त फारम लिई परीक्षा कार्यक्रममा सहभागि गर्नु गराउनु भनी विपक्षीहरुको नाममा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र धारा १०७(१), (२) वमोजिम परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने रिट निवेदकहरुको मुख्य माग रहेको पाईन्छ।

१६. विपक्षी निवेदकहरुले दावी लिनु भएको शैक्षिक योग्यता निर्धारण सम्बन्धी विषयका सम्बन्धमा नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को नियम १५(१) संग सम्बन्धीत अनुसूची ७ को सि.नं. २०(क) मा अधिकृत नवौ र एघारौ तहका लागि मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिमा स्नातकोत्तर उपाधी प्राप्त गरेको हुनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । शैक्षिक योग्यता निर्धारण सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्ने अधिकार सेवा समूह संचालन गर्ने सम्बन्धीत मन्त्रालयको हुने भएकोले सो विषय आयोगको अधिकार क्षेत्रभित्र नपर्ने तथा आयोगले सम्बन्धीत कानूनी व्यवस्थाका अधिनमा रही खुल्ला वा बहुवाद्वारा पदपूर्तिका लागि सूचना प्रकाशन गरी सम्बन्धीत कानूनी व्यवस्थाकै अधिनमा रही दर्खास्त संकलन एवं स्वीकृत गर्ने हुदा सो वमोजिम आयोगबाट भए गरेको काम कारवाहीलाई कानूनवमोजिमकै काम कारवाही मान्नु पर्ने भई अन्यथा भन्न मिल्दैन भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षीहरु लोकसेवा आयोग समेतको छुट्टाछुट्टै लिखित जवाफ रहेको देखियो।
१७. यस सम्बन्धमा प्रस्तुत रिट निवेदनको मिसिल संलग्न कागजातहरु अवलोकन गर्दा, विपक्षी निवेदकहरुले दावी लिनु भएको शैक्षिक योग्यता निर्धारण सम्बन्धी विषयमा नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को नियम ७४ मा शैक्षिक योग्यताको मुल्याङ्कनको व्यवस्था गरी सोही नियम ७४(६) मा, “सेवाको सातौँ तह वा सो भन्दा माथिको तहको कुनै पदमा बहुवा हुनको लागि चाहिने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता अधिकृत सातौँ र आठौँ तहको पदमा सेवा प्रवेशको लागि निर्धारित न्यूनतम शैक्षिक योग्यता नै त्यस्तो पदमा बहुवाको लागि न्यूनतम शैक्षिक योग्यता मानिनेछ” भनी उल्लेख गरेको देखियो। यसैगरी सोही नियमावलीको नियम १५ मा न्यूनतम योग्यताको व्यवस्था गरी सोही नियम १५(१) मा “..... बहुवाद्वारा पूर्ति गरिने पदको

लागि आवश्यक न्युनतम योग्यता अनुसूची-७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ” भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखियो।

१८. अब, सोही नियमावलीको नियम ७४(६) को व्यवस्था आठौं तह भन्दा माथि वढुवा हुन आवश्यक पर्ने शैक्षिक योग्यताका सम्बन्धमा स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ मा मिति २०६९/०१/१८ मा तेस्रो संशोधन गरी योग्यता निर्धारण गरेको देखिन्छ। नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ को नियम १५(१) सँग सम्बन्धित अनुसूची-७ को सि.नं. २०(क) मा “अधिकृत नवौं र एघारौं तहका लागि मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थाबाट मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजीमा स्नातकोत्तर उपाधी प्राप्त गरेको हुनुपर्ने” भनी कानूनी व्यवस्था रहेको देखियो। वढुवाको उम्मेद्वार हुनको लागि सम्बन्धित कर्मचारीले सेवा सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा तोकिए बमोजिमको योग्यता हासिल गर्नु आवश्यक देखिन्छ। निवेदकहरूले सम्बन्धित विषयमा स्नातक तहको शैक्षिक योग्यता समेत हासिल गरेको तथ्य निवेदकहरूको निवेदन बाट देखियो। यसरी नियम ७४(६) र सोही नियमावलीको अनुसूची-७ को सि.नं. २०(क) मा उल्लेख भएको शैक्षिक योग्यता यी निवेदकहरूले हासिल गरेको भन्ने देखिन आएन। लोक सेवा आयोगको मिति २०७०/०६/२३ मा प्रकाशित विज्ञापन मध्ये वढुवा सूचना नं. १७६/०७०/०७१ उपप्रमुख मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिष्ट पद, स्वास्थ्य सेवा मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजी समुह नवौं तह र वि.नं. ३४०८/०७०/०७१ र वि.नं. ३४०९/०७०/०७१ को वढुवा कार्य प्रकृया सम्पन्न भइसकेको भन्ने निवेदकको कानून व्यवसायीले इजलाससमक्ष जानकारी गराउनु भएको हुँदा रिट निवेदकहरूको माग दावीको सम्बन्धमा थप विचार गरि रहनु पर्ने अवस्था नरहेकोले निवेदन मागदावी बमोजिम आदेश जारी गरी रहनु परेन। प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ। प्रस्तुत रिट निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाईदिनू।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलाश अधिकृत: लोकबहादुर हमाल

कम्प्युटर अपरेटर: सिजन रेग्मी

इति संवत् २०७३ साल फाल्गुन महिना १ गते रोज १ शुभम् ----- ।